

Az ember urrá lett az anyagon

— A perlonfonál újfajta cernázása a Hálógyárban —

A Szegedi Hálógyárban a cernázógép körül állunk. Az ezüstös fényű, villanó perlon cernázzák; fonalszálat egyenestén és sodornak össze. A cernázógép orsó és a perlon — a szintetikus műanyag — »futtatása« nem is egyszer gondot, bajt, vagy éppen bosszúságot okozott Arkauer Tibornak, a gyár vezetőjének, Schmidt Emil gyártásvezetőnek, Károlyi István művezetőnek és azoknak a munkásoknak, akik a géppel bántak.

Már öngyilkosok is akartunk lenni miatta — jegyzi meg Arkauer Tibor mosolyogva. Persze ez a kijelentés csupán tréfa, de egyben azt is summázza, hogy nem kevés

nyugtalan percet, félórát

okozott az öreg Arundel gyártmányú gyűrűs cernázógép. Egy jó évvel ezelőtt az Újszegedi Kender-Lenzövből került az Arundel a Hálógyárba. Az újszegedieknek nem volt szükségük a gépre, s különböző vélemények voltak róla. »Ocskavasnak jó ez már csak... Jól lehet még használni, csak meg kell egy kicsit javítani«. Megtörtént ez is, újjaszulett a gép.

Megpróbálták rajta a perlon cernázását. A műanyag azonban — amely makacsabb és szilajabb a betetőtlen fiatal csikóknál — nem engedelmesskedett. Változásokat kellett alkalmazni a technológiában. A következő munka nyomában sikerrel cernázhatták a perlon. Persze, amíg ez megtörtént, több mindent kellett tenni; kutatni, kísérletezni.

A cernázási folyamata bár tökéletesedett, még sem volt kielégítő. Nem azért, mert

az öreg Arundel-gépnél

sok hulladék keletkezett. Ha naponta 25—30 kiló perlon cernáztak, akkor a hulladék 2—2,5 kilót tett ki. Ez naponta 200—250 forint veszteséget jelentett, növelte az önköltséget. Tudni kell itt azt is, hogy a perlon-fonálnál keletkezett hulladékok fonalkészítéshez már nem lehet felhasználni, nem lehet szétbontani és visszakeverni, mint például a pamuthulladékok.

A hulladékképződés abból adódott, hogy a perlon alapfonalain (az alapfonalatok sodorják össze cernává) szabad szemmel alig látható csomók voltak. A cernázási folyamatban a csomóknál szinte robbanás-szerűen elszakadt a szál, összetekeredt és egymásután megállította az orsót. Az alapfonál gyakori szakadása rendkívül sok munkát adott a cernázógép kezelőinek is.

Új tanácsokat jelöltek a I. kerületben

Szeged Város Tanácsa az 1955. évi 8. számú törvényerejű rendelet alapján az I. kerületi Tanács 8., 24. és 34. választókerületében a megüresedett kerületi tanácsági helyek betöltésére új választást tűzött ki.

A múlt napokban a Hazafias Népfőnt javaslatára megalakultak a fenti körzetekben a kerületi választási és szavazatszedő bizottságok. Október 10., 11. és 12-én a három körzetben Szeged dolgozó megmutatták, hogy nem közömbös számukra, kik képviselik őket a tanácsban. A három választókerület választópolgárai a jelölőgyűléseken olyan küldötteket jelöltek, akik szívvel-lélekkel a lakosság érdekeiben fáradoznak, az ő ügyüket képviselik.

A 24. választókerület jelölőgyűlésén elmondták a választók, hogy Frányó Ferencet, a Juhász Gyula Általános Iskola igazgatóját kívánják jelölni. Elmondták, hogy Frányó elvtárs gyermekeit a munkára, hazaszeretetre, a dolgozó nép iránti hűségére és a szülői iránti tiszteleire neve

Ezzel együtt kibebírtta a gép termelését, termelékenységét, hiszen állásidő volt. Ez károsan befolyásolta a cernázók munkáját.

Világosan állt a szálszakadás, a hulladékképződés oka. De ott volt a nagy kérdés, hogyan, milyen módon lehetne a cernázás folyamatában olyan változást létrehozni, amely megszüntetné a bajt. Schmidt Emilnek volt egy gondolata, amely a technológia egy részének megváltoztatására irányult. Aztán közösen ő, Arkauer Tibor és Károlyi István kísérletezéshez fogott. Figyelmüket arra összpontosították, hogy az alapfonál vezetéseinek más módját találják meg. Ebben látták a gyakori szálszakadások, a hulladékképződés megszüntetésének fő módját. Az elképzelést, amely

az emberi agyokban,

meg részben papíron is megvolt, a gyakorlatba ültették át. Először az öreg Arundel-gép egy részére alkalmazták. Az első próba, majd a főpróba is sikerült. Az újítást alkalmazták a cernázógép egyik oldalára. Itt is bebizonyosodott az elgondolás gyakorlati kivitelezésének helyessége. Ma már a cernázógép az újítással végzi munkáját. Nem bonyolult a cernázási folyamatban a változás. Üvegács, illetve üvegrudak közéiktatásával az orsó elejéről előre, felfelé vezetik az alapfonalat. Korábban az orsó alsó részéről hátrafelé vezették a fonalat. A találmány, ügyes megoldás nagyban csökkenti a szálszakadást, a hulladékképződést. Ha naponta 25—30 kiló perlon cernáznak, akkor a hulladék naponta általában egy kiló — korábban 2—2,5 kiló volt. Naponta így több mint 100 forint értékű anyagot takarítanak meg.

A rádió közvetítést ad a szegedi nyilvános „Zenés fejtörő”

Az Országos Filharmónia újabb három bérleti előadást rendez Szegeden, a Nemzeti Színházban. Az első előadás október 24-én délután fél 6 és este fél 9-kor „Elő zenés fejtörő” címmel. Ezt az előadást a Filharmónia a Magyar Rádióval közösen rendezi, s így most a nagy nyilvánosság előtt is bemutatkozik a rádió közkedvelt vasárnap délelőtti „Zenés fejtörő” műsora. A fejtörőt összeállította és vezeti Gál György Sándor, a kitűnő zeneesztéta, a Magyar Rádió munkatársa.

A műsorban közreműködik: Simándy József Kossuth-díjas és Gencsy Sári, az Állami Ope-

Sorra-rendre magyarázza Arkauer Tibor és Schmidt Emil az Arundel-gépnél végrehajtott módosítást. Örömmel számukra is, hogy munkájuk, tevékenységük nem volt hiábavaló. Jó érzés látni, tudni, hogy a munkaidő alatt jóval kevesebbet állnak az orsók, mint megelőzően. Különben a cernázás folyamatában végrehajtott ilyenfajta módosítás egyedülálló az országban. Jelentőségére mutat az is, hogy a Hálógyárban, ahol csak egy kis cernázógép működik — naponta több mint száz forint megtakarítást hoz.

Az újítók arra a kérdésre, hogy mennyibe került az újítás alkalmazása, a következőket mondják:

— Csupán az üvegrudak kerültek pénzbe: összesen majdnem 150 forintba. A többi dolgot az újítás megvalósításához házilag teremtetjük meg.

— Akkor már meg is térült az üvegrudak ára — állapítjuk meg. Nem késik erre a válasz:

— Igen, már a második napon kamatozott a „befektetés”. Dolgozik az új cernázógép, pörögnek az orsók,

csillog-villog a perlon.

Nem szakad a fonál a szemmel alig látható csomóknál, mert biztosítja ezt a napokban gyakorlatba átültetett helyes módosítás.

A cernázógépnél Koponovits Antalról dolgozik. Nem kell kapkodnia, — nem patlog szel a fonál. Töle is kérdezzük, tapasztalja-e munkájában az újítás alkalmazásának hasznosságát. Így válaszol:

Tapasztaltam. Százszor jobb most már a gép mellett, mint régen. Aztán, mivel jóval kevesebb a szálszakadás, folyamatosan dolgozik a gép, s így több a napi keresetem is. S cernázzák a perlon. Az ember urrá lett az anyagon.

(morvay)

raház művész, Schneider Hédy zongoraművész és a Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar, Lukács Miklós vezénnyel.

Az előadás érdekessége, hogy a zenés fejtörő helyes megfejtői között még az előadás helyszínén két rádiót, két villanyvasut, négy hanglemest és 25 értékes könyvet sorolnak ki. A nyilvános zenés fejtörő iránt máris nagy az érdeklődés, az Országos Filharmónia szegedi kirendeltségét egyre-másra keresik fel a bérletigénylők.

Ugyanebben a bérletsorozatban még két előadást hallgathatnak meg a bérlettulajdonosok. November 21-én „A Kék Duna keringőtől — a Kék Rapszodiáig” címmel szimfonikus tánczene-est lesz a Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar és a Magyar Rádió Táncczenekar szolistáinak közreműködésével. A műsorban fellépnek Neményi Lili, Fáy Erzs, Hajdú István zongoraművész és Bókay Csaba hegedűművész. A műsorszámok között különösen érdekesnek ígérkezik Strauss Kék Duna keringője, az Indián szerelmi dal, Fischer: Az Alpoktól délre című műve és Gershwin zeneszámai (Porgy and Bess és a Kék Rapszódia).

A bérlet utolsó előadásának címe „Ki mit szeret” lesz. Közreműködik Székely Mihály kétszeres Kossuth-díjas, kiváló művész, Berei Mária, Házy Erzsébet, Lóránt György és Reményi Sándor. A Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekart Lukács Miklós vezényli. Összekötő szöveget mond Balassa Imre. Ez az előadás december 12-én lesz a szegedi Nemzeti Színházban.

Az Országos Filharmóniának ez az új bérletsorozata nagy eseményt jelent Szeged zenei életében és a város zenei életében. A város zenei életében nagy érdeklődéssel és szeretettel várja a különlegesen szépnek és színvonalasnak ígérkező zenei esteket.

≡ HIREK ≡

Csizmák a járda fölött

A szó szoros értelmében fönn akadt a szeme a járókelőknek azon a csizmájúzen, mely az utca fölött, pontosan a cégtábla és a villanyoszlop közé kifeszített kötélen sorakozott a Széchenyi tér déli oldalán lévő cipőbolt előtt szombat délelőtt. Alatta jöttek, s mentek a falusiak, kik Újszeged felől érkeztek a piacra. A csizmájúzer jó reklámnak bizonyult, s az utca forgalmát a boltba terelte. Tíz óra tájban, hogy arra jártunk, a bolt vezetője hirtelenben tizenkét blokkot számolt elénk, amelyen csizma szerepelt. Azóta biztos még több pár is ellett. Jó reklámtól csillogzott csizmák az utca fölött.

— A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara Tudományos Bizottsága előadássorozatot rendez. Az előadássorozat keretében október 20-án délután 5 órakor az Állam- és Jogtudományi Kar IV. számú tantermében (Sztálin körút 50. I. emelet) dr. Bónis György egyetemi tanár »A magyar köztársasági mozgalom 1911—1914-ig« címmel tart előadást. Érdeklődőket szívesen lát a Tudományos Bizottság.

— A Léha asszony című új szovjet filmről — amely nem sokára Szegeden is bemutatásra kerül — világszerte nagy elismeréssel nyilatkozott a sajtó a velencei filmfesztivál filmjeiről írott tudósításában. A New York Herald Tribune többek között azt írta, hogy »A XVI. velencei filmfesztiválon eddig bemutatott filmek közül »A Léha asszony« című szovjet film meglegősen művészi kifejező-eszközei a legnagyobb sikert aratták».

— Fűrdőt, mosdót építenek a Szegedi Tömegcsikk KSZ-ben. A munkálatokhoz még e hónapban hozzákezdnek.

— Fritz Rucker 23-i szegedi vendégszerelését előbbi időpontra tette az Országos Filharmónia a Zenekoncertatóriumban hirdetett bérletes zene-est sorozat keretében. A művész október 19-én szerepel Szegeden. A Filharmónia kéri, hogy bérleteiket mielőbb váltsák ki a jegytulajdonosok.

— Lacsán Mihályné, a Városi Békébizottság titkára — aki nemrég tért vissza a Német Demokratikus Köztársaságból tett útjáról — élménybeszámolót tart október 19-én, szombat délután fél 5 órai kezdettel a Városi Békébizottság nagytermében (Széchenyi tér 11). Minden érdeklődőt szívesen lát a Városi Békébizottság.

— Az fröszövétség szegedi csoportjának szokásos keddi vitaestjén 18-án, kedden este 7 órakor Halász Előd egyetemi tanár tart vitaindító előadást a Tiszatáj új számáról. A vitaest az Ismeretterjesztő Társulat Horváth Mihály utca 3. szám alatti klubjában lesz a II. emeleten.

A Szabad Ifjúság Művészgyűttes megalakulása

Pénteken este fél 6-kor a DISZ-bizottság tanácskozó termében lelkes csoport gyűlt össze, hogy újjaalakítsák Szegeden a Szabad Ifjúság Művészgyűttest, amely négy-öt évvel ezelőtt megfennállt, s nagy sikerrel működött. Az együttes pár év előtti munkájáról beszélték a művészgyűttes régi tagjai előlőrájában. Majd dr. Lőkös Zoltánné, a DISZ Városi Bizottság nevében ismertette a művészgyűttes céljait, lehetőségeit; mindazt, amit várnak az együttestől, s mindazt, amit adni tudnak a sikeres munka kifejezéséhez. Biztosította a fiatalokat a párt- és a DISZ-bizottság támogatásáról és hangsúlyozta, hogy bár a művészgyűttes perspektívái is igen szépek, sok komoly munkát kell kifejtetni a sikerért.

A beszámoló után következő felszólalásokat Korek József, a városi tanács népművelési osztályának vezetője nyitotta meg és biztosította az együttes tagjait, hogy a legnagyobb szeretettel nyújt majd a népművelési osztály segítséget munkájukhoz, s egyúttal sok sikert kívánt.

Az együttes művészeti vezetője dr.

Nyílt levél Magyarország határain kívül tartózkodó honfitársainkhoz

Amikor búcsút mondtunk egymásnak, ezzel indítottuk útunk: »Irjátok meg az igazságot!« és mi így válaszoltunk: »Megírjuk, mindent megírunk». Tele voltatok kétséggel és reménykedéssel, félelemmel és sajnálattal. Újra és újra szátokra tolatkodtak a szavak, amelyekkel vissza akartatok tartani minket, a szavak, melyeket innen-onnan szedtetek fel és amelyek hitelességében ti sem bíztatok, de az ellenkezőjét sem mertétek hinni. Kétség a fülbesúgók Magyarországra szórt rágalmaival szemben és kétség a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa amnesztörvényével szemben. De egyúttal reménykedés is, hogy hátha mégis nekünk van igazunk, amikor véget vetünk önkéntes számkivetettségünknek és amikor vízzünk a magyar nép államában. A félelem azonban ott tartott benneteket és ránk bíztatok, hogy »derítsük fel a terepet!«. Mondtátok, hogy írjunk, de féltetek, hogy nem lesz módunkban levelet küldeni nektek. Nem egy közületek már megkapta személyes, névre szóló üzenetünket, de úgy érezzük, — ez nem elég. Világgá kell kiáltanunk, hogy minden határainkon kívülre szakadt magyar fülében ott visszhangozzék a szó: idegenből — hazakerültünk végre. Hányódó, kallódó, mindenki prédájából, senki gyermekéből, az egyik napról a másikra tengődő, hazátlan vándorból egy fejlődésére és új életére büszke ország egyenjogú polgárává lettünk.

Bevalljuk: a főlgyes legyintés, mellyel aggályaitokra feleltünk, gúnyos mosoly, amellyel a rákváró borzalmak meséit fogadtuk, az ellenérvek és a honfitársainktól érkezett magyarországi levelek, amelyeket a jó- és rosszhiszemű tanácsokkal szegezünk szembe — csak félig-meddig voltak ésszinték. Bennünk is fel-felrémlt a gondolat, hogy mi lesz, ha mégis...?

Es most, immár túl az utazás, a határátlépés, az első órák és napok izgalmain, úgy, ahogy ígértük, megírjuk az igazságot. Megírhatjuk. Hogy mennyire megírhatjuk, azt ott, az idegenben talán meg sem érthetitek igazán. Az első percen éreztük a haza gondoskodását. A határ átlépése után könnyeinken keresztül mosolygó hozzátartozóink vártak bennünket. Már az első nap birtokunkban volt a személyi igazolványunk és munkakönyvünk. Munkatábor helyett képességeinknek megfelelő munkát kaptunk és néhány napon belül aktív dolgozói lettünk hazánkban.

Semmi egyebet nem kíván a magyar állam tőlünk, mint odaadó, szorgalmas munkát és azt boldogan teljesítjük. Egy hajdani elmaradt agrárországban, amelyen a háború ezer sebtől — még a magyar nép történelmében példátlan fejtődés után is reneget tennivaló akad és ebben ránk is számitanak.

Honfitársaink! Most már nem lehet okotok a kételkedésre, a habozásra. A magyar nép, a magyar állam, a haza vár benneteket. Megbocsát, támogat, becsületes munkát kér és biztosít nekünk és nektek, valamennyi külföldre szakadt, megtévedt, de becsületes magyarnak.

Franciaországból hazatért: Markovits Vera s. k. a Hungarotex mérnöke.
Ausztriából hazatért: Barsi Erzsébet s. k. a budapesti Vas utcai szülészeti klinika ápolónője.
Olaszországból hazatért: Babiczek Antal s. k. a Solymári Cipész Kisipari Szövetkezeti dolgozója.
Belgiumból hazatért: Tuboly Ottó s. k. segédmunkás, Polémihályfa.
Belgiumból hazatért: Laboranovits Katalin s. k. háziipari szövetkezeti dolgozó.
Olaszországból hazatért:

Juhász Imre s. k. a Makói Gépgyár dolgozója, a helyi Vasas labdarugó csapat edzője.
Franciaországból hazatért: Jovi Béla s. k. volt légiós, a MAVAUT szerelő-lakatos, Pécsvárad.
Ausztriából hazatért: Nesz Ferenc s. k. egyénileg dolgozó paraszt, Villánykövesd.
Szíriából hazatért: Neubach György s. k. ipari tanuló, Budapest.
Nyugat-Németországból hazatért: Vágó Pál s. k. a budapesti Klement Gottwald-gyár dolgozója.

Befejeződött a magyar—jugoszláv határügyi fővegyesbizottság VI. ülészaka

A Magyar Népköztársaság kormányja és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kormányja között a határcindések megelőzésének és kivizsgálásának tárgyában 1953. augusztus 28-án Baján megkötött egyezmény értelmében a magyar—jugoszláv határügyi fővegyesbizottság 1955. október 10-től 14-ig Osijekon

megtartotta VI. rendes ülészakát. A fővegyesbizottság megállapította, hogy a magyar—jugoszláv határon az V. és VI. ülészak közötti időben javult a helyzet és teljes egyetértésben elhatározta, hogy megteszi a helyzet további javulásához szükséges intézkedéseket.

AZ EROS esőzések következtében Nyugat-Boszniában, Koszovóban és Metóhiában területen és Macedóniában több folyó kilépett medréből. Az árvíz nagy anyagi károkat okozott és emberáldozatokat is követelt.

AZ OKTÓBERI termelési értekezleteken 494 építő- és építőanyagipari dolgozó kapja meg másodszor a »szakma kiváló dolgozója« kitüntetést, s az ezzel járó egy havi keresetének megfelelő pénzjutalmat.